

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

SØHOLM

GENTOFTE KOMMUNE

Besigtigelsesdato:
Besigtiget af:
Journalnummer:

11.01.2012
Maria Wedel Gjelstrup
2011-7.82.07/157-0001

Kommune:
Adresse:
Betegnelse:
Fredningsår:
Omfang:

Gentofte Kommune
Søholmparken 1, 2820 Gentofte
Søholm
1918
*Hovedbygningen (af C.F.Hansen og
muligvis Peder Mallings)*

BYGNINGSBESKRIVELSE

Hovedbygningen, Søholm ligger i et villakvarter lidt nord for København, med parkering foran bygningen og en baghave ned til Emdrup Sø.

Hovedbygningen består af en toetages høj hovedfløj med to korte, enetages sidefløje. Alle dele er grundmurede og hvidkalkede. Midterfløjen står på en høj sokkel af rosa sandsten, mens sidebygningernes sokkel er støbt og malet i en lignende rosafarve. Hovedbygningen afsluttes af en muret, gråmalet tandsnitgesims og en muret attika, der på facaden over midten er udstyret med balustre, mens den mod haven rejser sig i en bred gavlkvist med en lille balkon og to runde vinduer. Taget er valmet med en lav hældning og belagt med sorte vingetegl. Sidefløjene afsluttes af en enkel trukket gesims og en attika, der skjuler et fladt tag af tagpap. Facadens midterste fag udgøres af en mørkeblå, tofløjet dør, med et rundbuet overvindue. Døre er indrammet af en rosa sandstensramme og derefter af en hvidkalket portal med pilastre og fordakning. Foran døren ses en bred stentrappe. I sidefløjenes gavle findes nyere, gråmalede døre. Alle vinduer er gråmalede, korspostvinduer, hvoraf dem i stueetagen er højere end førstesalens. Alle vinduer har hvide murfalse og sålbænke båret på konsoller, på nær stueetagens vinduer på hovedfløjens facade, der har et jerngitter under vinduerne. I soklen findes torammede, kældervinduer, udført som halvcirkler. Flere vinduer er med originalt glas.

Indvendigt er den oprindelige planløsning i hovedfløjen delvist bevaret, med en stram symmetri omkring en ottekanter vestibule. Stueetagen er opdelt af en midterskillevæg, med stuer til begge sider og et trapperum mod vest. Den vestlige sidefløj indeholder to kontorer med pejse, mens den østlige sidefløj indeholder en særskilt bolig. Førstesalen opdeles af en gang med tilhørende værelser, tekøkken og toiletter. Interiøret er gennemgående velbevaret, herunder særligt stuerne, med stukkatur, paneler, rundbuede nicher og fyldingsdøre. De fleste rum har nyere gulvtæpper eller

klinkegulve. Tagetagen har enkelte udnyttede rum mod havesiden, hvoraf det midterste, med balkonen, har et rundt ovenlys. Resten af tagetagen er til opbevaring og ventilation. Kælderen er nyindrettet med køkken, badeværelser samt fyrrum og opbevaringsrum. Fra kælder til tagetagen findes en ældre madelevator. Bygningen rummer i dag kontorer.

— BYGNINGSHISTORIE

Søholm er opført som et landsted for Joseph Nathan David i 1806-09 af Arkitekt C.F. Hansen. Bygherren, havde engelsk baggrund, som så mange andre, der på denne tid, opsøgte C.F. Hansen for netop at få en villa hvis arkitektur udsprang fra England og Frankrig. Netop disse to landes arkitektur dannede forbillede for Danmark og var en efterspurgt stil fra udenlandsdanskere. Bygningen var ved indvielsen den første større bygning, af C.F. Hansen, der var færdigopført i Danmark.

I 1858 blev de to sidefløje tilføjet.

— KILDER

C.F.Hansen I Danmark og Tyskland, Thomas Roland, Frydenlund, 2010.

50 Palæer og landsteder, Sys Hartmann, Gyldendal 1976.

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Søholms miljømæssige værdi knytter sig til placeringen ned til Emdrup Sø, der netop på opførelsestidspunktet har opfyldt drømmen om et idyllisk landsted.

Tillige knyttes miljømæssig værdi til hovedbygningens sammenhæng med Søholms stald, der ligger længere nede af vejen, i dag som en selvstændig villa. Søholms stald er ligeledes tegnet af C.F. Hansen for Joseph Nathan David. De to bygninger udgør tilsammen en større helhed, der afspejler datidens normer med herskabets bolig for sig og tjenestefolkets bolig, vognport og stald for sig.

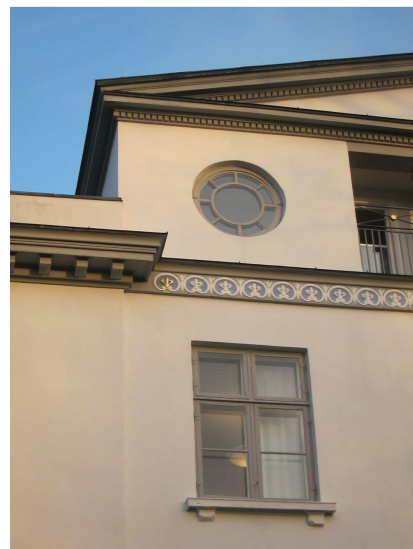
— KULTURHISTORISK VÆRDI

Søholms kulturhistoriske værdi ligger i bygningens fremtræden som et landsted, der har bevaret sin oprindelige, statslige fremtræden, der sammen med placeringen, nord for København, afspejler den tendens der prægede overklassen op gennem 1700- og 1900-tallet. Det blev moderne at lægge vægt på den landlige idyl, og opføre store landejendomme, som et supplement til boligen i det centrale

København. Det var vigtigt at villaen lå i en overskuelig radius fra byen, med kongemagten og regeringen, så man i hestevogn kunne flytte sig hurtigt frem og tilbage.

Tillige afspejler Søholm de klassiske træk indenfor arkitekturen, der netop var tendensen i denne tid, hvor C.F. Hansen, var den mest produktive arkitekt og måske den mest ansete klassicist. Man fornemmer tydeligt hans interesse og viden om antikkens og renæssancens arkitektur, herunder særligt arkitekten Palladio, ved brugen af rene hvide flader, enkle vinduer båret på konsoller, tandsnitsgesims, attika, samt det søjlebårne indgangsparti.

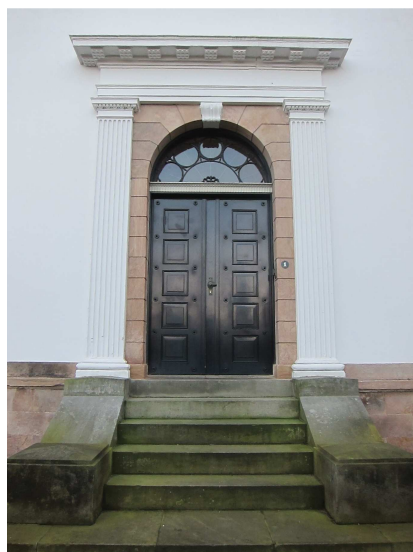
Der var stor præstige i at få opført en bygning efter C.F. Hansens tegninger, og Søholm er ingen undtagelse, et symbol på rigdom og moderne tankegang. Haven er en stor del af hele ideen om et landsted, dog har huset ingen direkte adgang hertil, hvilket er et gennemgående træk for C. F. Hansens villaer.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Søholms arkitektoniske værdi relaterer sig til den velproportionerede, elegante, og nøgterne bygningsblok, der næsten er rensat for udsmykkede elementer. De hvide mure dominerer udtrykket, hvor det tilbagetrukne tag næsten er skjult bag attikaen, og ved indramningen af den høje sokkel og den fremspringende hovedgesims. Symmetrien er nem aflæselig ved vinduessætningen omkring hoveddøren på facaden og trekantfronton på havesiden. Den forhøjede fronton og udsigtsloggiaen, er et bemærkelsesværdigt element, der peger mod den kontinentale senklassicisme. Tillige afspejler indgangspartiet Hansens personlige og mere frie fortolkning af de klassiske elementer, med de kanelerede toskanske pilastre, der efter klassisk stil burde være glatte.

Sammenføjningen af hovedfløj og sidefløjene udgør, trods de forskellige tagkonstruktioner, og etagehøjder, en visuelt samlet helhed. Den helstøbte fremtræden skyldes især de ens og flugtende vinduesformater, samt den samme farveskala af pasteller.

I det indre har især den oprindelige, klassicistiske grundplan med midterskallerum, ottekantet vestibule og det snoede trapperum med durchsicht stor arkitektonisk værdi. Vestibules kvadremalede vægge og stuk bidrager sammen med stuerne delvist panelerede vægge, lysningspaneler, rundbuede nicher og stukkanter til opretholdelsen af en formfuldendt, herskabelig atmosfære. Den lille sal i tagetagen, får et specielt lys grundet kuppelloftet med ovenlys, der løfter rummets værdi i det ellers lavloftede rum.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I Søholms ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til den afsluttede form, med markant midterfløj og lavere sidefløje. Hertil kommer bygningens symmetri, enkle farver og gennemgående få detaljer samt den traditionelle materialeholdning. Herunder de glatte, hvide mure, de ældre vinduer samt hoveddøren med portal og trappe samt den lille loggia øverst på havesiden.

I bygningens indre knytter de bærende fredningsværdier sig til den delvist bevarede symmetriske grundplan, herunder den ottekantede vestibule, og stuerne på hver side af den gennemgående akse. Hertil kommer de mange stuklofter, nicher, lysningspaneler, kaminer, trappen med udskårne balustre, vinduerne med oprindelige anverfere, stormkroge og greb samt de ældre døre med gerichter, beslag og låsetøj. Endeligt til det runde ovenlys i tagetagens midterste rum samt den overordnede traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Det anbefales, at der udarbejdes en enklere løsning for ventilation i bygningen, da dette i dag optager meget plads. Tillige anbefales det, at de metalriste, der er opsat til ventilation ændres, da de i den nuværende størrelse forstyrrer det arkitektoniske udtryk.